

# KÖZÉRDÉK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap reggel.

**Előfizetés**  
 egész évre - - 12 korona.  
 fél évre - - - 6 "  
 negyed évre - - 3 "  
 Egyes szám ára 12 fillér.

Hirdetéseket és előfizetéseket elfogad FÖLDES EDE  
 könyvkereskedő, a kinnél a lap kiadóhivatala van.  
 Hirdetés ára  centiméterenként 6 fill. Többszöri hirdetés árkedvezményben részesül.  
 Nyilttér sora 40 fillér.

Budapesti hirdetések kizárólagos felvétele  
 milliméter-árazásba azazint a  
 Leopold Gyula  
 Vidéki Lapok Központi Hirdetési Osztályában  
 Budapest, VII., Erzsébet-körút 41. sz.

## Törődjünk valahára a magunk dolgaival is.

Budapest iparos és kereskedő polgárság vasárnap imponans gyűlést tartott. Nem politizáltak, hanem anyagi kérdésekkel foglalkoztak. Nálunk azt, aki anyagi dologgal foglalkozik, leszoktak sajnálni mindaddig, amíg ki nem áll a tribünre és el nem harsogja a napi kérdést képező politikai szövegek legteljesebb és legnépszerűbb részét úgy, ahogy a budapesti lapokból olvasta. Akkor aztán az illető rögtön „népszerű hazafi, derék polgár, aki a hazai ipar és kereskedelem felvirágoztatásán igaz lelkesedéssel munkál és pártunknak törhetlen, odaadó hiva!” persze a legközelebbi szavazásig, mert akkor újra nyilatkozni kell. Amde Budapestén ezekre megy az iparosok és kereskedők száma, kik jó hazafiak, sőt: függetlenségi pártiak, de eleven érzékük van az ipar, a kereskedelem s Magyarország közgazdasági helyzetéről.

És nem lehet lekicsinyelni ezt a budapesti nagygyűlést azért, mert az csak — adóról, illetőleg az új adótörvény-javaslatról tárgyalt, még pedig erős hangon. Mert hiszen mindnyájan tudjuk, hogy ez a javaslat rossz is, terhel is, méltánytalan is, de miután ezt konstataáltuk, kedvetlen önmegadással szoktuk elsöhintani, hogy hiába! ez ellen nem lehet tenni semmit, mert a képviselőház úgy is megszavazza a kormányunk ezt a rossz javaslatát!

Alljunk csak meg egy szóra. Hogy is tetszett csak mondani? Igenis, azt mondtuk, hogy ez a képviselőház ezt a javaslatot megfogja szavazni; hiszen azt is írják a budapesti lapok: De engedelmet kérünk, — hiszen a képviselők mi közülünk való emberek, mi küldtük fel, hogy az ország érdekeit s ami ugyanaz: a nép érdekeit munkálják, védjék, támogassák, hát hogyan gondolják mégis, hogy éppen ellenkezőjét tegyék annak, ami sőt a nép, az adózó polgárság, a fáradsággal, munkával küzdő iparos polgárok, az annyira megterhelt kereskedők, földbirtokosok, kistisztviselők érdekeit és nem számolnának a lakosság teherbírással, életfentartási küzdelmük nehézségeivel? Hát hiszen, ha a képviselők nem ismerik az életet, ha ők nem képviselnek bennünket, ha ők nem adnak kifejezést felajdulásunknak, akkor kit és mit képviselnek és mi az ördögért képviselők? El kell várunk tehát képviselőinktől, amint elvárja Budapest főváros polgársága is, hogy a magas politika mellett foglalkozni fognak a polgárság érdekeivel is.

Ime ezen a budapesti gyűlésen ott voltak a képviselők, fel is szólaltak, de legjelentősebben szólalt fel a főváros nagy tekintélyű polgármestere: Bárczy István, aki

azt mondta, igen helyesen, hogy: „ő nem a kormány ellen nyilatkozik, de kötelessége a városi polgárok életbevágó érdekeit szíven viselni. Azok a kik a városok érdekében harcolnak az adóreform ellen, sem a mai kormány, sem a mai rezsim ellen nem harcolnak, mert ha ez az adóreform úgy, amint a pénzügyi bizottságból kikerült, életbe lép, el fog söpörni minden kormányt, minden rezsimet.”

Egyhangulag hozta meg a gyűlés a következő határozati javaslatot, nem akadt egyetlen hang, mely az új adóreformról valami elismeréssel szólhatott volna, annyira túlhaladják hátrányai az ugynevezett előnyöket.

Ez a határozat így szól: a „nagygyűlés tiltakozik az egyenes adók reformjáról szóló törvényjavaslatoknak az ipart, kereskedelmet, a pénzügyeteket s alkalmazottakat sajtó rendelkezései ellen; tiltakozik az ellen, hogy a magasabb adók alkalmazásával a magyar iparos s kereskedő nagyobb adóterhet viseljen osztrák versenytársainál, tiltakozik a nagygyűlés a képviselőház pénzügyi bizottságának az ipari érdekeket károsító módosításai ellen, melyek egyrészt a kormány eredeti terveivel szemben a tőkeamat adóját kétszeresre emelték fel, másrészt pedig a városi lakosság keresetének megadóztatásánál nem alkalmazzák azt a mértéket, mint a mezőgazdasági jövedelmeknél.”

Feltétlenül szükséges, hogy városaink polgársága ügyeljen saját megélhetése érdekeire s ne tartsa szótlanul, hiába való söhajtással az olyan támadásokat existenciája ellen, amiket magasabb, sőt országos szempontoknak mernek állítani azok, kiknek annyira szükségük van a polgárság jó hírűségére, és bizalmára. Hívja, szólítsa fel képviselőit, hogy érdeklődjenek valahára a nép érdekei iránt is.

## Az adójavaslat.

Egy-két hét telik el és az adóreform sorsa eldőlt. Elmúlt a nagy tiltakozó gyűlés is a fővárosban, a melyen az ország legnagyobb kereskedelmi és ipari érdekképviseletei még egyszer utóljára felzúdultak a nyomasztó adóemelés ellen. Elmúltunk majd a vidéki tiltakozások is, és aztán „átveszi a tücsök csöndes birodalmát.”

A képviselőház, ez az áldott szabályszerűséggel működő maom pontosan meg fogja örölni a javaslatokat, melyeket az ország derült arcú molnára, oly jókedvűen önt fel a garatra. A mai parlamenttől, annak mostani összeállítása, hangulata, és hajlamai mellett bizony aligha lehet várni, hogy ezen a javaslaton lényegbe vágó nevezetes változtatás történjék.

A pénzügyi bizottság beterjesztette híres

jelentését az adóreformról. Igaz, nem nagyon sietett vele. Heteken át kellett sürgetni, amíg meg lehetett kapni tőle. Most azonban annál nagyobb buzgalommal igyekszik terjeszteni a sajtó ennek a jelentésnek az „indokolását.” Megvalljuk jobban szeretjük volna, ha az előzékeny sajtó inkább azokkal a pontokkal szolgált volna, amelyekből meglátná az elrejtett falvak dolgozó polgára is, hogy mivel enyhítette a pénzügyi bizottság a törvényjavaslatok rideg szigorát. E helyett a vidéknek lendületes indokkal kell beérnie. Köve hisszük, hogy nagyon megköszönik ezt.

A létszámemelés a levegőben van. A hatonai terhek szaporítása szinte elháríthatatlannak látszik. Az önálló bank felállításához, a magyar ipar megerősítéséhez nem jutunk közelébb. Állami kiadásaink tetemes része külső elemeket gazdagít: hogynem volna hát még ma is a megokolt bizalmatlanság, melyet a pénzügyi bizottság jelentésének a szerzője a multa nézve oly könnyen érthetőnek tart.

Ez a példa is jellemzően mutatja, hogy az adójavaslatokhoz fűzött indoklások, jelentések üres jelszavakat kapnak fel, jelszavakat dobnak a publikum elé és nem törődnek vele, hogy a teteles intézkedések ama hangzatos jelszavakat sorra csafolják meg. A gyengébbeket akarja megvédeni nemes szível az adójavaslat. Elismerés érte! Csak hogy a gyengébbek részére biztosított adómentes létminimum meglehetősen alacsony. Hogy ezen szegények nagyon el ne busuljanak: megígérte nekik annak idején a javaslat, hogy fel fogják majd emelni a létminimumot; mihelyt az összes hozadéki adókból 200 milliónál több folyik be.

Sovány ígéret volt, de hagyján. Talán boldogulni is lehetett volna vele. Ha most nem! hát majd 5—10 év múlva. Jött azonban a t. pénzügyi bizottság, amelyet rögtön megszállott a nagy és komoly aggodalom.

Mint a pénzügyi bizottság jelentése elismerésre méltó őszinteséggel megvallja, „ezek az aggodalmak a földadókataszter kiigazítása körül merültek fel és abban csucosodtak ki, hogy az új osztályba sorozás is, az új tiszta jövedelmi fokozatok felállítása is emelő értelemben fog kerestülvitetni s a földadó az adókulcs leszállítása dacára a kiigazítások után a mostani 75 millió koronánál jóval magasabb is lehet.” Hogy ez az eshetőség — isten ments! — be ne következzen, jónak látta a pénzügyi bizottság garanciát nyújtani a földbirtokos osztálynak arra, hogy az állam a földadóból nem kíván 75 millió koronánál többet bevenni. Ez, tudományos szóval élve annyit jelent, hogy kontingenstani kellett a földadó maximumát.

Mi ennek a következménye? Két eshetőség van. Az egyik az, hogy a földadó megfelelő emelkedése kizárólag, a hozadéki adók főösszege nem fogja elérni a 200 milliót, és

igy a létminimum marad a régiiben. Ez a gyengébbek fokozatos védelméhez fűzött minden reménységet megszünteti. A másik eshetőség az, hogy az összes egyenes adók jövedelme felül fogja mulni a 200 millió koronát, azonban az adótöbbletet tisztán a többi adók jövedelmezésének fokozása fogja előidézni, ez pedig a kereskedelemmel és iparral foglalkozó polgárságnak óriási megterhelését feltételezi.

Igy állván a dolog, egyáltalában nem olyan közömbös a kereskedő osztályok egyik tagjára sem, hogy társaira mi esik az adóteherből. A kereskedőket és iparosokat az adótörvényjavaslatok ilyen fejleményei mellett csak a kereseti adó maximális kontingentálása elégítheti ki. Az erre vonatkozó érveket készen kapja a kereskedelem és az ipar t. pénzügyi bizottságától. Mert mivel a pénzügyi bizottság a földadó kontingentálását indokolja, az hatványozott mértékben áll a kereseti adóra nézve. „A gazda jövedelme nem olyan biztos, mint tőketulajdonosé, függ az időjárástól, az árhullámzástól, e mellett személyes munkájával is közre kell munkálkodnia, hogy a jövedelmet biztosítsa.”

Helyes. De ki meri állítani, hogy a kereskedő és iparos jövedelme biztosabb? Hát az nem függ az árhullámzástól, hát ő nekik nem kell személyesen közremunkálkodniok a jövedelem biztosítása érdekében? Az sem szorul bizonyításra, hogy még az időjárás viszonyosságai is kihatnak az iparra és kereskedelemre, csakugy mint a fölbirtokra.

Utolsó érvünk a kereseti adó maximumának törvényes meghatározása mellett, hogy a kormány kifejezett szándéka szerint nem számít többre 28 milliónál. Nos ha komoly ez a számítása (és mi elhisszük neki, hogy komoly), akkor nincs oka, hogy tovább is izgalomban tartsa a kereskedelmet, amit a fölbirtoknak első szóra szíves készséggel megadott. Felülről ellentmondás van ugyanis abban, hogy a kormány egyre adóleszállítást emleget, de a jelenlegi adótehernek fixrozását sem hajlandó kötelezőleg megigérni.

A pénzügyi bizottság untig emlegeti azt a szerencsétlen kéményseprőt, aki oly feltűnően kevés adóval járul hozzá a magyar államháztartás költségeihez. Hát erről a kéményseprőről nekünk egy másik mesterember jut az eszünkbe. Az a bizonyos sanda mérsáros, akiről feljegyeztetett, hogy sohasem nézett oda az áldozata nyakára, de a taglója mindig jól talált. „Az adóreform sohasem céllozta még kevésbé a nagyobb megadóztatást és a több jövedelmet, mint a mostani”, mondja a pénzügyi bizottság. Elhisszük, hogy nem céllozta, amint nem célloz sohasem a sanda mérsáros, de célzás nélkül is fején találja az áldozatot. A nagyobb megadóztatás bunkójával agyonüti gyöngén fejlődő iparunkat és szegényes kereskedelmünket.

B. K.

### A politikai közélet teréről.

A képviselőház újra megkezdte működését. Első jelentős tárgyalása az adóreform lesz, melynek elfogadása a függetlenségi párt értekezletén biztosítva lett. Igen természetesen, hiszen Hoitsy Pál és Holló Lajos voltak az albizottság főmatadorai, kik több társuk nyomós felszólalása dacára erősen támogatták Wekerlét, ki szerint adófelemelésről szó sincs.

A választói jogról szóló törvényjavaslat most mar nem sürgős. Már egy évig is el

lehet vele várni, mert hiszen a választások csak 1911-ben lesznek. A javaslatnak sok a gyöngye oldala s így várhatnak vele, sőt időközben talán egyben-másban ki is javíthatják.

Füddolog a bankkérdés. Önálló legyen, avagy kartellbank? Ausztriában azt mondják: maradjon a mai állapot. Nálunk pedig önálló bankot kívánnak. Majd megalkusznak felibe, ami azt teszi, hogy az önállóság „látszik”, de valóban más a lényeg. Pedig már Kerkapolyi Károly, Lónyay Menyhért, Tisza Kálmán önálló bankról, Széll Kálmán kartellbankról beszéltek és mi lett a szép beszédekből? maradt sok minden a régiiben, de azért az O. M. Banknak is volt üzleti érzeke ahhoz, hogy sokkal több előzékenységgel honorálta a magyar üzletvilágot, mint azelőtt.

És végül: beszélnek, megint beszélnek a politikai pártok fuziójáról. Ki hiszen most ebben? Mesze vannak még a választások!

Ó Felseje a király február elején Budapestre jön. Akkor — hóolvadás, jégmenés léven — sok minden megváltozik, ami most merev, törhetlen elvként áll a hiszékeny közönség előtt.

### Zuboly.

Napról-napra jobban bámulom Sekszpirt, a legnagyobb angol költőt. Ha igaz, hogy a történetíró a multba néző proféta: a költő jövőbe néző proféta bizonyul. És ha a többi talán mindnem is: de Sekszpir mindenestre az. Ő már háromszáz esztendővel ezelőtt meglátta és felismerte a mai függetlenségi pártot és ennek hűképét adja a Szentiváni éj álomban.

Tessék csak visszaemlékezni arra a pompás jelenetre. Bósz oroszán jelenik meg a színen; ordít, fogát vicsozítja, rémeseket csapkod a farkával. Mikor azonban az udvari méltóságok magas színe elő kerül, hirtelen abban hagyja a fogvicsozást, a farkát nyájasan csóválja és lágy fuvola hangon mondja: „Ne tessenek megijedni, nem vagyok én valódi oroszán, alázatos kutya vagyok, nagyméltóságok hű szolgálója és konzulesője vagyok: a Zuboly.”

Ha csak a függetlenségi pártnak ezt a klasszikus képét akartuk volna bemutatni, bátran be is fejezhetnők cikkünket; mert mindenki tudja, hogy a többség évek óta egyebet sem tesz, mint előre ordít és a döntés pillanatában beleje ful a szó. De szükségességnek tartjuk ezt ezen alkalommal külön megállapítani és rámutatni arra, hogy milyen kevés kell hozzá, hogy a 48-as oroszánok hű ebekké alakuljanak át.

Az adóreformról van szó. És a javaslat kihívta az egész ország bírálatát és panasztát. Minden politikai párt egyaránt rossznak találta Wekerle javaslatát és az utolsó pillanatban elég volt, hogy Wekerle kijelentse, hogy az ő javaslatai jók; és nyomban változatlanul elfogadják azokat.

Pedig a többség tudja, hogy annak, a mit Wekerle mond, még az ellenkezője sem igaz. Sőt ha Wekerle ezuttal őszintén és komoly szándékkal jelenti ki, hogy ő az adósrótot nem fogja megszorítani: akkor sem ér a szava semmit; mert nem tehető fel, hogy Wekerle örökre fog élni; de még az sem, hogy örökre miniszterelnök lesz. És ki szavatol ezért, hogy ha ő — ments Isten! — ma hólnap megis csak megbukik; ki kezkeskedik róla, hogy az ő kevésbé szótartó és jellem-szilárd utódja nem fogja-e meghuzni az ak-

kor már törvényé vált javaslat összes sróf-jait és nem fogja-e kipréselni a nép lelkét is, ha Bécs igényei ezt úgy fogják kívánni?

De a mindég küzdő s a magát mindig megadó garda ezuttal még könnyebben hagyja: abba egyetlen miniszteri szóra a küzdőmért; mert nem a mandátumokról, hanem csak a nép keserves filléreiről van szó. Fizessen a nép, adja oda utolsó garasát is, csak hogy a nagyságos urak még egy kicsit azok marad hassanak; és esetleg a beszámoláskor meg egy kis főispánsághoz, körjegyzőséghez vagy más ilyen fajta önálláshoz juthassanak.

Az öreg Oberon — Wekerle jól ismeri a maga Zubolyát. Egyik számféjet a másik után rakja rája és az elvakított Nemzet — Titánia nem látja, hogy milyen csúf játékok üznek az ő szerelmesével és hogy milyen szándékosan bamba ez az esetlen nagy le-gény, aki felszedi a morzsákat ő nagyméltóságok asztala mellől.

De ennek a színjátéknak mégis csak más vége lesz. Ez is csak Szentivánéji álom lesz ugyan; de nem jótékony szellemek, hanem durva pörölycsapások fogják felbresztetni Zubolyékat és pörölyök erős kezekben lesznek, melyeket semmi büvös, hazug szó nem fog leszerelni.

### Vigyázzunk! Védekezzünk!

Korunknak kétségtelenül legnagyobb haladalmi a sajtó. Haladás ösvényein haladó korunk e nélkülözhetetlen iránytűje, ha ideális lelketű, hivatásos tényezők kezében van elhelyezve, ha a legemesebb és legfenségebb eszmék szolgálatában áll, mondjuk meg őszintén, ha tisztességes újságírók kezelik, akkor le előtte a kalapot és üdvözöljük mint korunk és az emberiségnek leg-szebb vívmányát.

De ha sajtónk orgánumai avatatlan kezekbe kerülnek, eszmékben és eszményekben szegény, minden ethikai érzesből kivételközt és maguk körül az etikéltelenség hullaszagát terjesztő ál-újságírók szolgálatában állanak, kik a hazai hit-vallás és minden nemzeti tradíció-eküdt ellenségei, akkor veszedelmes fegyver, mely nemcsak a szent fogalmát, hanem minden intézményt, melyek ennek jegyében születtek, halálosan megsebez, az élők sorából kitöröl. Valóságos morphiúm, mely eleinte kisebb, később nagyobb adagokban bejutva az emberek idegrendszerébe, narkotikus tulajdonságánál, pusztító és romboló erejűvé fogva lassu de biztos halált okoz.

A magyar sajtó orgánumai közül ez a vad különösen olyan sajtótermékek ellen irányul, melyek keresztényellenes irányzatukkal, egy ominozus célt vettek föl programjukba: a vallás-erkölcsös és hazafias tanintézetek ifjúságát szaturálni a vallások morális tételével homlokegyenest ellentétes elvekkel megingatni és kiölni abból a hitbeli meggyőződés drága kincsét. Vigyázzunk és védekezzünk!

Mitörténik a hajdan híres Regnum Marianumban? A közéletnek vannak olyan faktorai, kik magas állásuknál fogva hivatalosan dolgozni az erkölcsi élet emelésén, de e helyett odaadják szellemi erejüket olyan vállalatoknak, melyek üzletszerűen foglalkoznak pornografikus sajtótermékek gyártásával és terjesztésével.

Pl. Székely Vladimír, a budapesti rendőri sajtóiroda vezetője könyveket ír az „erkölcs-telen Budapestről”; Frólich János „Detektiv

krónikák"-at szerkeszt és „ismertírónk” Nick Carter és Nobody modern rabló és rémregényeket gyártanak és terjesztenek, halomszámra árasztják el velük a könyv- és más fajta kereskedők kirakatait, alkalmat adnak fiainknak és leányainknak, hogy megtakarított özsonnapénzüket föláldozzák szenyirataik megvásárlására, kik aztán szorongatva olvassák a „Fidibusz”-t és a többi úgynevezett „Szépirodalmi termékeket”, melyek azonban nem egyebek, mint mérges gázokat eresztő szellemi pocsolják.

E fajta sajtótermékek ellen kell védekezniük és minden hivatásos tényezőnek az örökös szerepére vállalkozni, mert ezek megszenteltentve a sajtó magas szellemi fogalmát, nemzetünk drága cseméjét, az arany ifjúságot zsákmányul ejtve kimondhatatlan károkat okoznak szerett hazánknak. Ne feledjük el soha, amit halhatatlan emlékü nagy költőnk Berzsenyi írt: „Minden ország támasza és talpköve a tiszta erkölcs...”

Ha a földalatti elemek romboló hatása következtében halomra omlott Messina és Calabria újraépülhetnek az áldozatkész emberiség filléréiből, de a pornografikus sajtótól korrumpált, lelki érzelmeiből kiformalódott ifjúságot az eszményi nivó magaslatára visszahelyezni, a nemzet javára megtartani majdnem képtelenség a nemzeti kultúra hivatott őreinek közbenjárása nélkül.

A pornografikus termékek metelyező hatása következtében mindinkább szaporodik a demoralizált ifjúság tömege, gombamódra szaporodnak az életuntság öngyilkosai, napnap után megismétlődő, halálra készülő szerelmes párok tragédiái, a vért fagyáló rablógyilkosságok.

A nemzet napszámosságainak, a tanítószag illusztris seregének, korunk e rossz utra tévedett irányzatával szemben föl kell venni az ellenállási harcot. Nemzeti kormányunk nagytekinélyű kereskedelemügyi minisztere Kossuth Ferencz ezen védekezési harcban jó példával jár elől, mikor rendeletben utasítja a vasuti állomások főnökeit a pornografikus sajtótermékek elkobzására.

Kossuth miniszter intenióit iparkodjunk vállalva támogatni az által, hogy a szülők otthonukban, a tanítók iskoláikban éber figyelemmel kísérjék az ifjúság olvasmányait, a rendőrség pedig a maga hatáskörében tegyen meg minden óvintézkedést a pornografikus sajtótermékeknek terjesztése, árusításával szemben.

Ha csak egy ifju lélek megmentéséről volna szó, akkor a kemény ellenállási harc kürtjeit nem kellene annyira fújni, de mivel nemzeti létünk megvágy meg nem maradásáról esik szó, minden hivatalos tényezőnek kezét kell fogni a demoralizáló törekvések visszaszorítására.

No hát a pornografikus sajtó nem becsület, nem tisztességes sajtó, melynek pusztulnia kell az erkölcsi fekély portálóival egyetemben, mert itt már nem Szomori Dezsők és Braun Sándorok bőrére megy a vásár, hanem egy nemzet egész jövő generációjára.

Vigyázzunk és védekezzünk!

B.

### Vegyes hírek.

— Lapunk mai száma 4 oldalon jelenik meg.

— A helybelli református templomban, — püspöki intézkedésre, — f. január 24-én, a vasárnap délelőtti istentisztelet alkal-

mával a templomi perselyek ki lesznek téve, s a hiveknek azokba befolyó adománya a siciliai szerencsétlenek felségelésére fordítatik. Vegyen részt a könyörülő szeretet munkájában a ki teheti. — Erre a célra 24-én és 25-én külön adományokat is elfogad és a templomi gyűjtéssel együtt rendeltetésére fordít Jancsó Sándor lelkész.

— **Eskütvő.** Lengyel Mór balászfalvi szolgabíró és Fekete Ilus f. hó 26-án tartják esküvőjüket Aradon.

— **A nagyenyedi Kaszinó** beleletében élénk sürgős forgás van. Kicsit unalmas és sokszor üres volt ez a régi egyesület, egyetlen a régi 48 előtti életből. A jó társadalmi élet a maga vidám, derült kedélyével bizonyára nagy jótétemény a napi munkától kifáradt tisztviselőknek, üzletembereknek. Arra való a jó kaszinó, mely mégis csak kellemesebb, mint egy kávéház a maga változatos s nem mindég válogatott publikumával. F. hó 19-én a Kaszinó számos tagja szívesen látott vendégekkel együtt tárgyalt élénk eszmecsere utján. Helyesen találták azt a nézetet, hogy a Kaszinó épületét egy ajtonyitással kössék össze a szomszédos „Két Hattyu” vendéglővel, melynek derék bérlője arra alkalmas szomszédosobában étellel, itallal láthatná el a kaszinó tagjait. Felkérlik a tisztviselő főnököket és több kaszinótagot újtag gyűjtésre. Megfelelő felszerelésről is gondoskodva lesz a végül a választmány 12 új tagot vett fel. Hushagyó kedden pedig kiváló mulatságot készít elő a rendezőség.

— **Nagyenyedi Daloskör** f. hó 30-án este 8 órakor a városház báltermében táncszal egybekötött hangversenyt rendez. Műsor: 1. Haydn. Symphonia (4-ik) játssa az egyesület zenekara. 2. Vocelka. Rajta fiuk, éneklie a férfiak. 3. Kenedy H. Találkozunk, nem bucsuzom, éneklie Máthé Erzsike. a zongorán kíséri: Winkler Lia k. a. 4. Szent-Gály Gyula. Szerenád, az egyesület zenekarának kísérete mellett éneklie a vegyeskar. 5. Wagner. Lohengrin dalműből egyveleg, játssa az egyesület zenekara. A meghívókat az elnökség a napokban bocsátja ki.

— **A szerencsétlen Siciliában** még reng a föld. Takarítják Messina, Calabria romjait, temetik halottjait, milliókat áldoz az egész világ részvéte, megdöbbentő jelentekeket írnak a lapok s a képeslapok borzalmassan mutatják a rombadólt falakat, melyek alól még 16 nap mulva is szabadítanak meg élőket, — de a földrengés megmegújul s aggodalom ül az arcokon a jövőjért, mely újra rombadóthati az új Messinát.

— **Télvásár.** Az enyedi téli országos állatvásár holnap, pénteken kezdődik és tart 2 napon át. A kirakóvásár 25-én, hétfőn lesz megtartva.

— **A nagyenyedi épület lakatos-árugyár** r. t. Papp János igazgató erélyes, ügyes vezetése alatt, a kedvezőtlen üzleti viszonyok daczára, igen szép sikert mutat fel az elmúlt üzletéről is. Nemcsak kiheverte veszteségeit, hanem már 24.000 koronára rugó tartalékalapot is gyűjtött. Kiváló érdemül tudjuk be azt is, hogy jeles iparosokat nevel ebben a szakmában a magyar ipar számára.

— **Uj mértékhatóság hivatal.** Az 1907. évi V. törvénycikk 19. §. harmadik pontja értelmében Alsófehéres és Szében megyék területére kiterjedő hatáskörrel Gyulafehérvárott magyar kir. állami mértékhatóság hivatal állítottott fel,

melynek vezetésével Machó Ferencz áll. mértékhatóság lett megbízva.

— **Esküdtársak.** A gyulafehérvári kir. törvényszéknél a folyó évben az első esküdtársi ülészek február 1-én kezdődik. A folyó év január 14-én tartott sorsolási tárgyaláson kisoroltattak: a) Rendes esküdtársak: Dr. Ordace Kornél, Varga Domokos, Sikó Kálmán, Tuzson Gyárfás, Dunst Gyula, Seidl József, Muresán Jakab, Kovács Mihály, Potoczky Antal, Bisztritsány F. Pál, Szalma Lajos, dr. Szaniszló Albert, Nagy József, Bartalus János, Popa Izaila, Gálffy Dénes, ifj. Lázár Károly, Sándor József, Szigethy János, Zajzon János, Finna Aladár, Floreszku Miklós, Gegő Károly, Járai Lajos, Bartha Zsigmond, Szatmári Pál, Lázár István, Rácz Efrém, ifj. Gerendi Gusztáv, dr. Nagy Albert. — b) Helyettes esküdtársak: Schäser Ferencz, Czirlea Aurél, dr. Gál Béla, Müller Lajos, dr. Adorján Sámuel, dr. Mayer Ödön, Felszeghy Lajos, Muntyán János, Meisels Lázár, Haas Vilmos. Tárgyalás alá kerül körülbelül 5 ügy.

— **Meglőtt leány.** Vasárnap éjszaka egy Adler Székely Jenő nevű kereskedősegéd, ki özv. Komjáthszeginé üzletében van alkalmazásban, részegen betért a cigánysor egyik éjjeli mulatójába és ott revolverrel rálőtt a mulatóhely egyik alkalmazottjára. Tatár Klárára. A leány életveszélyesen megsebesült és most a kórházban ápolják. A revolverező segéd előzőleg már több vendéglőben kötekedett és ilyen hangulatban lehetett akkor is, amikor a mulatóban volt. A rendőrségen azt vallotta, hogy véletlenségből érte a leányt a lövés, de ez a védekezése nem valószínű; amit a vizsgálat különben kiderít.

Felelős szerkesztő:

Dr. MÜLLER JENŐ.

## A lélegzés

sokkal könnyebb már az első néhány adag SCOTT-féle Emulsió után is és ez a megkönnyebbülés napról-napra növekedik.

Ezen és ezen tapasztalták ezt az utolsó 32 éven keresztül. Épp ily szembe-ötölő javulás az általános egészséget illetőleg.



Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halászt — kérjük figyelembe venni.

## Étvágy és álom

visszatér, s az emésztés javul. Próbálja meg és meg fog erről győződni.

Egy eredeti üveg ára 2 kor. 50 fillér.

Kapható minden gyógytárban.

## KIS HIRDETÉSEK.

Minden hirdetés 10 szóc, 40 fillér, azon túl minden szó 4 fillér. A hirdetés bélyegdíjmentes. Levélbeli tudakozódásra szívesen válaszolunk, ha postabélyeg mellékeltetik. Hirdetéseket a kiadóhivatal vesz fel.

600 □-öl féltermő szőlő, épülettel, Grenthenben eladó. Értekezhetni Sallak Árpáddal Rakóczi-u. 47.

17 1-1

## HIRDETÉSKEET

legjutányosabban vessz fel kiadóhivatalunk.



# Hegyi János

**műlakatos és gépjavitó műhelye**  
**NAGYENYEDEN, Tóvis-utca 19.**

Elvállalok mindennemű épület-, mű- és géplakatos munkákat, u. m. vasrácsok, vasajtók, épületvasalások javítását és újbóli készítését, továbbá villanycsengők, telefon és villámháritók szakszerű szerelését. Varrógépek és kerékpárok javítását a gyári árban való újonnan beszerzését, vagy mindennemű gőzcsaplelők, motorok, szivattyúk és szivattyúkat, gazdasági gépek és eszközök pontos és figyelmes javítását és ezeknek szintén gyári árakban való beszerzését — Ajánlom a gazdálkodóknak saját műhelyemben összeállított alpusztíthatatlan rozélefeju skóimot és vasbolonáimat, melyeket jóállás mellett felelősséggel adok el, nem tetszőket kicserélek, vagy kívánság szerint átalakítok. Szakmámba vágó költségvetéssel díjtalanul szolgálók Beosos pártfogást kér



kiváló tisztelettel

**HEGYI JÁNOS,**  
 műlakatos és gépjavitó műhelye

99-104

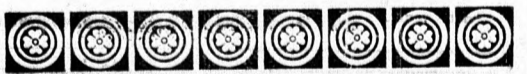


## Löcsei Sp. Lajos-féle

# NAPTÁR

kapható Cirner J. József és Földes Ede kereskedéseiben.  
 Ára 30 fillér.

**A legjobb vásármutató.**



## GANZ-féle villamosági részv.-társ.

### nagyenyedi építészeti és villamosági vállalkozás

162-22 Főter 32. sz.

Elvállalja középületek, magánházak, üzletek sőt teljes villamos világítási és erőátviteli berendezésének teljes felszerelését. Helyszíni felvételek és költségvetések kidolgozását díjtalanul végzi.

A házi berendezésekhez szükséges különféle világítótestekből, szellőztetőkből, elektromos motorokból és mindenféle villamos felszerelési anyagokból nagy választékú minta raktárt tart.

Berendezésekre vonatkozó mindenféle felvilágosításokat legnagyobb készséggel megad. Értekezni reggel 8 órától este 6-ig lehet.



Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráruhágyár Részvénytársaság könyvnyomdájában Nagyenyeden.

<b>Nagyenyedi Kisegítő Takarékpénztár r-t.</b>	
Részvénytőke 400.000 kor. Tartalékalap 200.000 kor.	
<p><b>Előnyös</b> kölcsönt ad betáblázásra, megfelelő kezességre, értékpapírokra, sorsjegyekre, jóhiteiú pénzüptézetek részvényeire.</p> <p><b>Vásárol</b> és elad értékpapírokat.</p> <p><b>Letétbe</b> elfogad értékpapírokat, sorsjegyeket, értékeket kevés őrzési díj mellett.</p> <p><b>Idegen</b> kölcsönököt a legelőnyösebben konvertál.</p> <p><b>Váltókat</b> az összeg nagysága szerint legelőnyösebb feltételek mellett számíttol le.</p> <p><b>Allandó</b> batétát 5% kamattal mellett fogad el.</p>	<p><b>Üzletfeleink</b> részére telefon bevezetve 14. szám alatt.</p>
<p>Nyitva áll hétköznap                  d. o. 9-12-ig,                  d. u. 3-4-ig.</p>	

**NAGYENYED-re** forduljon minden érdeklődő,  
 ki sulyt fektet i. fajltáza anyagra.

## Gyümölcsfák,

Nemes szilvaosmetékbén nagy készlet.

## Szőlőoltványok

európai, amerikai sima és gyökéres vesszők.  
 Árjegyzéket ingyen küldi.

# FISCHER és Társai

faiskolák és szőlőoltványtelepek.

391 98-104

### A még eladható i. oltványkészletünk jegyzéke:

2,000 drb. Burgundi fehér	— drb. Muscat Ottonel.
5,000 " Furmint (Som).	5,000 " Chasselas blanc.
8,000 " Ezerjó.	5,000 " " rouge.
4,000 " Kővérszőlő.	1,000 " Tokaj angevine.
— " Leányka.	3,000 " Ezeréves Magyarország em- léke (Millenium.)
— " Mézes fehér.	2,000 " Madelaine Royal.
3,000 " Olaszrizling.	1,500 " Angevine.
2,000 " Rulaudi.	5,000 " Passatutti.
8,000 " Muscadele de Bordelaise.	500 " Muscat Csaba gyöngye (igen keresett faj.)
3,000 " Tramini.	3,000 " " Hamburg blanc.
3,000 " Veltelini.	
6,000 " Burgundi kék, nagy.	
1,000 " Carbanet franc.	
1,000 " Muscat Alexander.	
— " Lunel.	

és még a felsoroltakon kívül ca. 50 igen finom csemegé fajtán készlet fajokként 50-500 drbig

## A NAGYSZEBENI ÁLTALÁNOS TAKARÉKPÉNZTÁR

ad jelzálogkölcsönöket, félévi (tőkét és kamatokat magukban foglaló) részletekben történő törlesztésre és pedig a következő feltételek mellett:

- |  |  |
|--|--|
| <p><b>A. 5 1/2%</b> kamattal mellett a kölcsön legkisebb összege 20.000 K.</p> <p>a) 40 évi törlesztésnél (82 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 29 K. 60 f.</p> <p>b) 35 évi törlesztésnél (70 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 31 K. 08 f.</p> <p><b>B. 5 1/2%</b> kamattal mellett a kölcsön legkisebb összege 10.000 K.</p> <p>a) 44 1/2 évi törlesztésnél (89 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 30 K. 01 f.</p> <p>b) 27 1/2 évi törlesztésnél (55 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 35 K. 07 f.</p> <p><b>C. 5 3/4%</b> kamattal mellett a kölcsön legkisebb összege 3000 K.</p> <p>a) 40 évi törlesztésnél (80 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 31 K. 84 f.</p> | <p>b) 25 évi törlesztésnél (50 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 37 K. 47 f.</p> <p>c) 10 évi törlesztésnél (20 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 65 K. 05 f.</p> <p><b>D. 6%</b> kamattal mellett a kölcsön legkisebb összege 1000 K.</p> <p>a) 32 évi törlesztésnél (64 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 34 K. 98 f.</p> <p>b) 23 évi törlesztésnél (46 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 39 K. 81 f.</p> <p>c) 18 évi törlesztésnél (36 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 45 K. 05 f.</p> <p>d) 15 évi törlesztésnél (30 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 50 K. 09 f.</p> |
|--|--|

Valamennyi kölcsön — az egyszerre mindenkorra fizetendő 1% törzsdíjon kívül — minden egyéb levonás nélkül teljes összegben készpénzben fizetett ki.

Alsó-Fehér és Torda-Aranyos vármegyék területéről kölcsönkérvények LINGNER GYÖRGY úr által Nagyenyeden nyújtandó be, ki bővebb felvilágosítással is szolgál.

Előf...  
 A...  
 Va...  
 embe...  
 mely...  
 hogy...  
 szigo...  
 nem...  
 gyalá...  
 van a...  
 szágh...  
 Paktt...  
 de ar...  
 tásáh...  
 sem...  
 ennel...  
 Ki...  
 már...  
 áron...  
 annex...  
 szoló...  
 gós...  
 nem...  
 akkor...  
 is. Ell...  
 tartal...  
 konst...  
 masna...  
 és biz...  
 mazzá...  
 Mos...  
 melyn...  
 ték, m...  
 hettek...  
 van. S...  
 ket es...  
 tik a...  
 nem...  
 miatt...  
 Hogyan...  
 hazafi...  
 Aki...  
 ben és...  
 lepetés...  
 anyagi...  
 csinos...  
 hatta...  
 tet. A...  
 derek...  
 munká...  
 lelkes...  
 sültne...  
 Term...  
 hoz hiv...  
 gei, föl...  
 régi, h...  
 egy oly...